ԲՈԱՆԵՐԻԵՔԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1569—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ—15—ՕԳՈՍՏՈՍ—Ն. Տ.—27—ՕԳՈՍՏՈՍ—1874

ԳԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 8 Մէճ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 4 Մէճ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Արտաքսնչիւր թերթի գին 60 փարա։ Յանձնուելման տոյզը մէկ անգամի համար 3 զուրուշ, երկու անգամի համար 2 զուրուշ, աւելի անգամներու համար զատ ասկարկութիւն կրլայ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԳԱՅՄԱՆՔ

Դուրս ղացած լրագրաց ճանչնալու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս, Զինիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Ձամբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 15 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՁԷՆ ՄԱՐԱՋԱԽՏԻՆ ՓԱԽՈՒՍՏԸ

Ֆրանքօ—Գերմանական պատերազմին այս ձախող դիւցազն՝ անցեալ տարի իւր դատաստանովը քանի մ՝ ամիս զրաղեցուց զաշխարհ, հիմա ալ իւր փախուստովը կ՝զբաղեցընէ։

Գաղղիոյ լրագիրը այս անգամ ալ տիկին Պազէնի մէկ նամակը կը բերեն, զոր Գաղղիոյ ներքին գործոց նախարար Պ. Շասլօ—Լաթուր զօրապետին ուղղած է, և որոյ մէջ իւր տմարդոյն փախստական պարագաները պատմելով կը ջանայ հաւատացնել թէ իրմէ և իր եղբօրորդիէն զատ ուրիշ հանցաւոր և գործակից չկայ։

Սրա 16 օգոստ. 1874։

Պարոն Նախարար։

Սրա հատած ժամանակս կը կարդամ լրագրաց մէջ թէ Մարաջախտին փախուստէն ետև բազմաթիւ ձերբակալութիւնք եղեր են։ Այս գործին վրայ դիտաւորութիւն ունէի գրել ձեզ։ այսօր պարտք մ՝է ինձ։

Մեղսակից մի՛ փնտռէք բնաւ, վասն զի չկայ։ Եղբօրորդիս՝ Պ. Ալվարէզ Ռիւէ և ես, ամէն բան մեք ըրինք։ Տեսնելով որ Մարաջախտին բանտարգելութեան վիճակին փոփոխութիւն մը չէր ըլար, և այն վիճակն անոր կեանքը կարճել կ՝ըսպառնար, միտքս դրի հանդիպել զայն որ փախչի։ Հետևաբար ազատեցի եղբօրորդուս որ օգնէ ինձ։ իր անկախ վիճակը կը ներէր իրեն։ Ուստի խորհեցանք ամէն բան մեք ընել, որպէս զի ուրիշ ոչ ոք մէկու միտս չհասնի։ Եւ ահաւասիկ կը հաղորդեմ ձեզ գործին ճիշդ պարագաները, յուսալով որ կը յայտնիմ դատաստանական իշխանութիւնը լուսաւորել և չը թողուլ որ անմեղ մարդիկ երկար ատեն բանտարկեալ մնան։

Յուլիս 29ին Սբայէն մեկնեցայ եղբօրորդւոյս հետ, որուն անձնուիրութիւնն ամենակատարեալ եղաւ։ Օգոստոս 2ին Ճենովա հասանք, և 3ին Բէյրանօ Տօնոփարօ ընկերութեան գնացինք շոգենաւ մը վարձելու, պատճառելով թէ Միջերկրականի մէջ պատոյտ մը պիտի ընէինք, և պայման դրինք որ շոգենաւը բոլորովին մեր տրամադրութեան ներքև պիտի ըլլար։ Շաբաթ, 8 օգոստոս, առաւօտեան ժամ հինգին Ճենովայի նաւահանգստէն դուրս ելանք, և հետևեալ առաւօտուն Բօռ—Մորիս հասանք, ուր օդին պէյութիւնը մեզ հարկադրեց դիշերն հոն անցուցնել։ Հետևեալ առաւօտուն Սան Ռէմօ հասանք ու օրը հոն անցուցինք։ Իրիկուան մօտ հրաման ընդունինք նաւապետին որ դէպի Յուան Ծովածոցն երթայ, ուր Ծովեղերեայ ամարանոցի մը սպասաւոր մը պիտի առնուինք։

Նաւապետը չէր դիտեր մեր դիտաւորութիւնը։ Մարաջախտը Ծածկագրային մեկնով իրեն գրած նամակներէս իմացած էր որ Յուան Ծովածոցը շոգենաւ մը հանելուն պէս գիշերը՝ կղզիէն ելլելու պիտի պատրաստուէր։ Երբոր նաւապետը Յուան Ծովածոցին մէջ իր անցցաթուղթերը ցուցունելու դնաց, հարցուց մեզ թէ ուր պիտի երթայինք և ժամը քանիին պիտի մեկնէինք։ Պատասխանեցինք թէ հոս մօտը Ծովեղերեայ ամարանոց մը պիտի երթանք, սպասաւոր մը թերևս և սենեկապանուհի մ՝ալ առնելու, և յետոյ կէս գիշերին մօտ նոր պիտի դաւնանք։

Ժամը եօթն ու կէսին շոգենաւին մակոյկներէն մին նստելով Քրօազէթի մօտ ցամաքն ելանք, որպէս զի շոգենաւին նաւաստիներէն մին իսկ կասկածի տակ չմնայ։ Քալելով Քրօազէթի գնացինք և հոն ուրիշ մակոյկ մը վարձեցինք զբօսական պատոյտ մ՝ընելու պատրուակաւ։ Ծովը խիստ յուզեալ էր և մեք ալ հաղիւ գիտէինք թիավարել, այս պատճառաւ հազիւ ժամ մը ետև կէսէն տասնին միջոցները կրցանք բերդին տորոտը հասնիլ։

Նոյն միջոցին տեսանք որ Մարաջախտը պարանէ մ՝ի վար սահելով կիջնէր։ մակոյկին ա՛ւր ըլլալը իրեն ցուցնելու համար ծծմբառ՝մը վառեցինք։ Մարաջախտն ալ իր կողմէ ծծմբառ մը վառելով պատասխանեց մեզ՝ ցուցնելու համար թէ մինչև ա՛ւր կրցեր էր իջնել։ Քիչ մ՝ետքը ծովը նետուեցաւ որպէս զի մակոյկին քով հասնի. երբոր մակոյկին մէջ մտնել ուզեց, եղբօրորդիս անոր օգնելու պարտաւորեցաւ, վասն զի Մարաջախտը վերքեր ստացեր էր և ուժն ալ սպառած էր։ Այն ժամանակ երեքս մէկէն աշխատեցանք շոգենաւին մակոյկին քով հասնելու, որ թաղուցած տեղերնիս մեզ կ՝սպասէր։ Շատ դժուարութիւններ քաշելէ ետև դընացինք դատանք, և անոր մէջ մտնելով՝ նաւաստիներէն մէկուն ըսինք որ միւս մակոյկը ծովեղերը քաշէ։

Երբոր շոգենաւը հասանք, եղբօրորդիս և ես հրաման տուինք նաւապետին որ ճանրայ ելնէ, որովհետև արդէն կէս գիշերը մէկ ժամ անցած էր, և դէպ ուղիղ Ջենովա երթայ, ուր օգոստոս տասնին կէս օրին մէկ ժամ առաջ ցամաք ելանք։

Այս է ահա ճշմարտութիւնը, պարոն նախարար։ Մնամ . . .

Մարաջախտ-հէ Պազէն

Տիկին Պազէն այս նամակը ներքին գործոց նախարարին գրելէ ետև, Պազէն մարաջախտին լինչ կերպիւ բանտէն փախչելուն և ծովեղերքն իջնելուն վրայ ալ հետևեալ տեղեկութիւնները տուած է Ֆիկարօի թղթակցին.

«Ես ինքս երկաթէ ճանկով գօտի մը տարեր էի մարաջախտին, որպէս զի վար իջնելու չաւանին անցուցնելով կարող ըլլայ գիւրութեամբ օդին մէջ կենալ։ Զուանը՝ որ 27 մէթրօ երկայնութիւն ունէր, քանի մ՝օր առաջէն պատրաստուած էր, մեր անուշիները պատող լարերը՝ զոր բընականաբար դիտմամբ շատ դրած էինք, իրարու հետ հիւսելով։ Մարաջախտն արդէն ինձմէ կիր առած ըլլալով, ամէն իրիկուն ժամ եօթնին Յուան Ծովածոցը կը դիտեր։

«Դիրակի իրիկուն, մեր շոգենաւը տեսնելուն պէս, դնաց իր չուանը կանխաւ պատրաստած տեղը կապեց։ Բանտին առջևի դարաւանդին պատին մէջ ջուրի խողովակի բերան մը կար, որ ծեփով ծածկուած էր։ Մարաջախտն այն խողովակին բերանը բանալով՝ ետևի կողմէն երկաթէ ձողակ մը դրաւ, և չուանին ծայրը ձողակին կապելով խողովակին ծակէն դուրս հանեց։ Նոյն միջոցին բանտին տնօրէն Պ. Մարքի ճաշելու վրայ էր։ Ճաշէն ետև եկաւ Մարաջախտին Աւիլէթ դընդապետին հետ պարտեցաւ, և հանդարտաբար խօսակցութիւն ըրին։ Ժամը տասնին քառորդ մնացած (կէս գիշերէն 2 1/4 ժամ առաջ) Մարաջախտն ըսաւ. «Այսօր քիչ մը յոգնած ըլլալով կանուխ պառկիլ կուզամ։» Եւ տնօրէնն ու Վիլէթ դընդապետը ողջունելով՝ քովերնուն մեկնեցաւ։

«Տնօրէնը կարծելով որ Մարաջախտն իր բնակարանը կը մտնէր, ինքն ալ իր բնակարանը մտաւ։ Բայց Մարաջախտը դարաւանդին դալարեայ նստարանին վրայէն կամացուկ մը ցատկելով, չորս ոտքի վրայ դարաւանդին միւս ծայրը գնաց, ուր պարանը պատրաստած էր, և ժամանակը ալ էր. վասն զի գիշերուան պահակը ժամը տասնին պիտի գար, և այնուհետև փախուստն անհնարին էր։ Երբոր պահակն եկաւ Մարաջախտին սենեկին դուրսի սողնակը քաշելու, կարծեց բնականաբար թէ Մարաջախտը ներս մտած և դուրսէ իսկ պառկած էր։ Ուստի բնաւ կասկած մը չունեցաւ։

«Մարաջախտը պարանը բռնելով դարաւանդին առջևէն վար կախուեցաւ, և սկսաւ սահիլ. սարսափ եկաւ վրան երբոր տակի անդունդը դիտեց որոյ վրայ առ կախեալ էր օդին մէջ. բաւական վար սահելէն ետև՝ իր մարմնոյն ծանրութիւնը բաւական չէր պարանը ձգտեցնելու. հովը զինքը կորրեր, և աջ ու ձախ տարուբերելով ժայռերուն ու թուբերուն կը զարնէր։ Այս պատճառաւ մարմնոյն շատ կողմերը ճմլուած ու վիրաւորուած էին և ձեռքերն ալ արիւնած։ Հանդերձներն ալ պատառոտած էին և տախտակը (բանթալոնը) վերէն՝ի վար ցեղած։ Ճանկաւոր գօտին շատ օգտակար եղաւ իրեն, վասն զի թոյլ տուաւ որ պահ մը կախուած մնալով բաճկոնակին գրպանէն ծծմբառի տփիկ մը հանեց և մեր նշանին պատասխանեց։»

Այս պատմութեան մէջ քանի մը պարագաներ կան՝ որք անհաւատալի են։ Պալանոյ այնչափ բարձրութենէ վար իջնելը մէկդի թողունք, որ դժուարահաւատալի է, ինչպէս կարելի է համոզուիլ թէ մարաջախտը բարձրէն կախուած միջոցին կրցեր է բաճկոնին գրպանէն ծծմբառի տփիկ մը հանելով իր կնոջը տուած նշանին պատասխանել։

Արհեստիւ լարախաղաց ըլլալու է մէկը որ այսպիսի բաներ կարենայ ընել, ուր կը մնայ 63 տարեկան թանձրամարմին մը։ Ճանկաւոր գօտիին դործն ալ անհասկանալի է։ մարաջախտն ինչ բանի կրնար անցունել այդ ճանկը։ «27 մէթրօ երկայնութիւն ունեցող պարանը, կըսէ վերի պատմութիւնը, մեր սնուցիչները պատող լարերէն (սիճիմ) շինուած էր»։

Ո՞ւչափ լար կրնար դտնուիլ սընտուկներուն վրայ. եթէ հարիւր մէթրօ լար դտնուէր, հարկաւ եռապատկելով կամ քառապատկելով 25—30 մէթրօ երկայնութեամբ չուան մը պիտի ըլլար և այս երկայնութիւնն ալ բաւական չէր թոյլ տալու որ մարաջախտն այն մեծ բարձրութենէն իջած ժամանակ մէկ ծայրն իր գօտիին անցունէր։

Բնական է որ տիկին Պազէն յայտարարէ թէ համախոհ չունի. մարդկութեան պարտականութիւն մ՝է իրեն՝ ամէն ջանք ի գործ դնել որ իր ձեռնարկութեան օգնողներն անմեղ հանէ։ Բայց քննիչ յանձնաժողովոյ անդամները տիկին Պազէնի ըրած յայտարարութեամբ չեն համոզուած, որովհետև Մոնիթէօր լրագիրը կը՝ծանուցանէ թէ Պազէնի փախբստեան վրայ քննութիւն ընելու պաշտօն ունեցող Լըվալ զօրապետը տեղեկագիր մը տուեր է, որոյ եզրակացութիւնը տիկին Պազէնի պատմութեան բոլորովին հակառակ է։ Կը յայտնէ թէ փախուստը պարզապէս դռնէ մ՝եղած է՝ պահապանաց համախոհութեան շնորհիւ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մասրիա 23 օգոստ.

Բիւյուքրատ քաղաքը միշտ կը դիմանայ Քարլոսեանց ամբարձութեան։ Պաշարեալները դուրս յարձակում մ՝ընելով Քարլոսեաններն ետ մղեցին։

Թիֆլիս 24 օգոստ.

Տիւզաքի կոմսը մեր քաղաքը հասաւ։

Հռոմ 25 օգոստ.

Կառավարութեան կողմէն տեսուչ մը դնաց Սիկիլիա՝ հոն յաճախած աւազակութեանց վրայ քննութիւն մ՝ընելու և չարագործները խստիւ պատժելու։

Պրիւսէլ 25 օգոստ.

Դեսպանախորհուրդը քիչ օրէն իր նիստերուն ատենադրութիւնը պիտի հրատարակէ, որովհետև լրագրաց տուած տեղեկութիւնները թերի են։

Վիեննա 26 օգոստ.

Ի Պօլսէն գրուած նամակները՝ փոխ

խաղութեան կնքուելուն առթիւ կլսեն թէ Մեծ—Եպարքոսն աւելի ամրացաւ իր իշխանութեան վրայ։

Փարիզ 26 օգոստ.

Մաք—Մահոն մարաջախտն իր ընդունելութեան ճառին մէջ եօթնամեայ իշխանութեան պէտքին վրայ նորէն պնդեց։

Լոնտրա 24 օգոստ.

Օսմ. Քոնս.	44 1/2	
Փոխ	1865	
»	1869	56
»	1871	65 7/8
»	1872	80
Անգլ. Քոնս.	92 1/2	
Օսմ. նոր փոխառութիւն	52 5/8	

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքիս անչարժ սեփականութեանց վրայ դրուած կալուածական տրոց վերաբերեալ կայսերական հրամանագիրը շաբաթ օրն ելաւ և ներկայ 1290 տարւոյն մարտ 1ին սկսեալ պիտի դործադրի։

Վարձու տրուած սեփականութիւնք իրենց բերած հասութից կամ վարձուց հարիւրին չորը պիտի վճարեն, իսկ վարձու չտրուած և տէրերէն բնակեալ սեփականութիւնք՝ իրենց արժէքին վրայ հազարին չորս պիտի վճարեն։

Եգիպտոսի Խեդիվին մայրն ու ամուսինն երկուշաբթի օրը Եգիպտական Մահրուսէ շոգենաւով մայրաքաղաքէս մեկնեցան յԵգիպտոս։

Այսօր Մեծ կղզւոյն առջև նաւտրշաւի մրցում կատարուելով, Բ. Դրան նախարարներն 'ի հանդէս հրաւիրուած են։ Այս պատճառաւ Բ. Դրան դիւաններէն շատերն այսօր դոց են։

Երեքշաբթի օրը Պէշիքթաշ Թարլա Պաչի ըսուած փողոցը մեծ տունէ մը հրդեհ ելնելով, հիւսիսային հովին օդնութեամբ անմիջապէս ծաւալեցաւ, և 20ի չափ մեծամեծ տուներ և 10ի չափ ալ խանութ մոխիր դարձուց։

Այս առաւօտ ալ ժամ ինն ու կէսին միջոցները Բերայի Աղա ճամին հրդեհ պատահելով տուն մ'այրեցաւ։

Երէկ իրիկուն ժամ ինն ու կէսին միջոցները կղզիէն եկող 11 թիւ շոգենաւն արքունի նաւարանի մակոյկ մ'ընկղմեց, որոյ մէջ հինգ նաւատակ կային։ Սոնցմէ չորսը կրցին ազատիլ, իսկ հինգերորդն անհետացաւ ելաւ ծովուն մէջ։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼԻՍ
ԷՍՀԱՏԸ ՈՒՏՈՒՄԻԷ

14 օգոստ. չորեքշաբթի իրիկուն	49 13
18 օգոստ. հինգշաբթի առաւօտ բացուելուս կէս օր	
Կ. Պոլիս 14 օգոստ.	
Սօսիէթէ մէնէրալի բաժինք Անդրադիր	7 15
« փոխանակութեան »	4 18
Կ. Պոլսոյ Պանքային »	5.
Քրէտի մէնէրալ »	10.5
Քրէտի Օսթրօ—Թիւրք	— —
Երկաթուղեաց հին Ֆր.	115 1/2
« նոր	89
Փոխ. 1863 »	330
» 1865 » »	331
» 1869 » »	284
« 1872 » »	80 1/2
» 1873 » »	263 50
Թրամուայ Օսմ. լիր	5 70

ԸՆԹԱՑԵՐ ԴՐԱՄՈՑ
14 ՕԳՈՍՏՈՍ

Անգլ. [illegible] դրուշ		109.15
Նորմալ [illegible] ոսկի	»	87 16
Ամսեթարայ Ռուս	»	89 10
Դրամ	»	51. 25
Հինդ Ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	104 10
Պղինձ	»	127 20

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քաղաքական ժողովը՝ որ օրէնքն ջերմեռեռեան պատճառաւ քանի մը շաբաթէ 'ի վեր դումարուելը դադրեցուցած էր, վաղը պիտի դումարի։

Լոնտնայս նայելով, ընդհանուր ժողովոյ դիւանն ալ վաղը Դալաթիա հրաւիրուած է, երեսփոխանութեան դումարման վրայ Քաղ. ժողովոյ հետ խորհրդակցելու։

Խրիմեան Սրբազանին Գանտիլլիի եկեղեցւոյն մէջ անցեալները քարոզ տուած ժամանակ Սահմանադրութեան և Երեսփոխանութեան դէմ խօսքեր ըրած և ժողովուրդը դըրդռած ըլլալու մասին տանութեան քննութեան համար՝ վարչութեան կողմէ յիշեալ գիւղը քննիչ ղրկուած Իսկիւտարու Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քարոզիչ Արժ. Տ. Յոհաննէս վարդապետն և Սամաթիոյ Արժ. Տ. Արիստակէս քահանայն, իրենց պաշտօնը խզդճի մտօք կատարելով՝ տեղեկագիր տուին։ Վարչութեան թէ Խրիմեան Սրբազան այնպիսի թշնամական եւ դրդռիչ խօսքեր ըրած չէ բնաւ։

ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑ
ԽՐԻՄԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ
ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷՆ ՇԻՆՈՒԱԾ

Խրիմեան Սրբազանի դահակալութեան սկիզբէն այսինքն 1869 Նոյեմբեր 1էն մինչև 1870 յուլիս վերջ 9 ամսուան մէջ 'ի հաշիւ մատակարարութեան վճարեալ Տրնտես. խորհրդոյ ձեռամբ (1)։	47968
1870 Օգոստոս 1էն մինչև 1871 ապրիլ վերջ 9 ամսուան մէջ վճարեալ թէ՛ 'ի հաշիւ մատակարարութեան և թէ՛ 'ի հաշիւ իւր Սրբազնութեան Խրիմեան Սրբազանի կողմէ կարգուած մատակարարաց ձեռամբ (2)։	47549
	95517

1871 Ապրիլի վերջը որ Պատրիարքարանի հաշուական տարեգլուխն է, կեդր. տումարաց մէջ վերոյիշեալ հաշիւներն ղացուեր և յետոյ 1871 մայիս 1էն սկսեալ Քաղ. ժողովն Տնտես. խորհրդոյ հետ համախորհուրդ Խրիմեան Սրբազանի ամսական 10000 ղրշ որոշեր է, և սոյն թըւականէս մինչև Խրիմեան Սրբազանի պատրիարքութենէ հրաժարած օրն 30 ամսուան մէջ թէ՛ կեդր. Սնտուկէն և թէ՛ մուգաթայի տուրքերէն իւր ամսականաց հաշոյն վճարեալ դրամոց հաշուեցոյցն է հետևեալը։

(1) 1869 Նոյեմբեր 1էն մինչև 1870 յուլիս վերջ, այսինքն 9 ամսուան մէջ Խրիմեան սրբազանի կեդրոնական սնտուկէն ամսական չորոշուելով, ժամանակին Տնտեսական խորհուրդն առանց որոշեալ ամսականի 'ի հաշիւ մատակարարութեան Պատրիարքարանի սոյն վճարումները ըրած է իւր հսկողութեան տակ մատակարարաց ձեռամբ։ Ծան. Ելմտ. հոգ.

(2) Քաղ. ժողովն 1870 օգոստոս 4ի նիստին մէջ 'ի ներկայութեան Խրիմեան սրբազանի և Տնտեսական խորհրդոյ անդամոց համաձայնութեամբ 5000 ղրշ ամսական սահմանած է մատակարարութեան ծախուց համար, բայց 'ի իւր երթևեկութեան ծախքերէն, զորս դարձեալ սնտուկը պիտի հոգայ և Ս. Պատրիարքը որոշեալ 5000 ղրշն ամսէ ամիս առնելով՝ ինք պիտի մատակարարէ Պատրիարքարանը։

(Տես արձանագրութիւն Քաղ. ժողովոյ նիստ ԼԴ. 1870 օգոստոս 4)

Ծան. Ելմտ. հոգ.

ՊԱՐՏԻ

1871 մայիս 1էն 72 ապրիլ վերջ վճարեալ	120091
1872 մայիս 1էն 73 ապրիլ վերջ վճարեալ	148392 62 1/2
1873 մայիս 1 էն 73 հոկտեմբեր վերջ վճարեալ	58547
	327030 62 1/2
Իւր հաշոյն անցած մուգաթաներ	
Երուսաղէմայ 73—74 տարւոյն	18000
Երուսաղէմայ 74—75 տարւոյն թերհաշիւ	14000
Կարնոյ	2500
Իզմիրի վանուց	1000
Հասան Գալէի	500
Գաղատիոյ	13200
Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց 73—75 տարւոյ թերհաշիւ	7500
	567000
Բարերդու 72—73 տարւոյ մուգաթան (3)	500
Մշոյ Ս. Կարապետի անվճար մնացած մուգաթաներն	34600
Համագումար	418830 62 1/2

ՊԱՀԱՆՋԷ

1871 մայիս 1էն մինչև 1873 հոկտ. վերջ 30 ամսեայ պահանջը 10000 ղրշէն	300000
Միքայել Ճիզմէճեանի վճարածն կեդր. սնտուկին համար	360
	300360
Մնացորդ պարտքը	118470 62 1/2
	418830 62 1/2

Ամենապատիւ Տեղապահ Սրբազան Հայր։

Համար 247 ապրիլ 12ին դրուած բարձր Սրբազնութեանդ պաշտօնական նամակն ընդունեցի հանդերձ Ելևմտից Հոգաբարձութեան տուած հաշուեցուցական տեղեկագրոյն պատճէնիւ, զոր Քաղաքական ժողովը մեր խնդրանաց համաձայն տնօրիներ էր, մեր պաշտօնավարութեան օրէն ըսկըսեալ մինչև յվերջ, որուն միջոցն է ամբողջ 48 ամիս, 1869 Նոյեմբեր 1էն մինչև 1873 հոկտեմբերի վերջը։

Ա.հաւասիկ և մեք կը փութամք մեր հաշուեցոյցը հանդերձ կարևոր բացատրութեամբ մատուցանել 'ի ձեռն Սրբազնութեանդ՝ Քաղ. ժողովոյ ատենին։

Ելևմտից Հոգաբարձութեան հաշուեցոյցն պարտական կը կացուցանէ զմեզ կեդր. սնտուկին 118830 ղրշ ստուար գումարով մի։ և այս գումարը յայտնի է թէ ուսքի գոյացուցեր է։ մեծ մասն մի մեր ամսականաց հաշուէն, մի մասն ևս իբրու թէ մեր հաշոյն անցած մուգաթաներէն։

Ելևմտից Հոգաբարձութիւնն իւր տեսած հաշոյն իրաւունքն անշուշտ նախորդ Քաղաքական և Տնտեսական ժողովոց և խորհրդոց արձանագրութեանց վերայ հիմներ է։

(3) Ասկէ առաջ Պատկաւելի Քաղ. ժողովոյ կողմէ գաւառական մուգաթայից նկատմամբ ղրկուած շրջաբերականաց 'ի պատասխան Բարերդու Արժ. Առաջնորդական Տեղապահէն եկած նամակէն ստուգեց հոգաբարձութիւնս որ յիշեալ վիճակին 72—73 տարւոյ մուգաթան 500 ղրշն Խրիմեան սրբազան դանձեր և անդրադիր ալ տուեր է։ հետևաբար այս 500 ղրշն այժմ հոգաբարձութիւնս նորին սրբազնութեան հաշոյն կանցընէ որ ասկէ առաջ չինուած հաշուեցոյցին մէջ չկար։ Ծան. Ելմտ. հոգ.

և ահաւասիկ այն արձանագրութեանց մասերը։

«1869 Նոյեմբեր մէկէն մինչև 1870 յուլիս վերջ, կեդր. սնտուկէն մեզ ամսական չորոշուելով, Պատրիարքարանի մատակարարութեան ծախսը Տնտեսական խորհուրդն ըրած է ամբողջ ինն ամիս։ Այնուհետև 1870 Օգոստոս չորս նիստին մէջ Քաղ. ժողովը Տնտես. խորհրդոյ հետ համաձայնութեամբ 5000 ղրշ ամսական որոշած է սակ մատակարարութեան ծախուց համար, բայց 'ի երթևեկութեան ծախքերէն, զորս դարձեալ սնտուկն պիտի հոգայ։ և կը յաւելուն. Պատրիարքն որոշեալ 5000 ղրշն ամէն ամիս Սնտուկէն ստանալով ինքն պիտի մատակարարէ։ » »։

Ամբողջ ինն ամիս ևս այս ընթացքը շարունակելով մինչև 1871 ապրիլ վերջը, որ Պատրիարքարանի հաշուական տարեգլուխն է, ժամանակին Տնտեսական խորհուրդն իւր հաշիւը կը գոցէ, և դարձեալ Քաղ. ժողովոյ համաձայնութեամբ խիստ անգամ ուրեմն Պատրիարքութեան և մատակարարութեան ամսականը 10000 ղրշի կը հանէ։

Արդ՝ պատկաւելի ժողովոյն խոհական ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ վերոդրեալ արձանագրութեանց վերայ, յորմէ յայտնապէս կերևի որ 18 ամիս պատրիարքն առանց ամսականի մնացած է։ վասն զի ինն ամիս ամսական չէ որոշուեր և Տնտես. խորհրդոյ ձեռօք 47968 ղրշ մատակարարութեան ծախք եղած է։ ինն ամիս ևս մի և նոյն մատակարարութիւնը Տնտես. խորհրդէն մեզի յանձնելով դրեթէ նոյնչափ ծախուց գումար մի եղեր է։ այսինքն 47549 ղրշ։

Տնտեսական խորհրդէն մատակարարութեան պաշտօնը Պատրիարքին յանձնել, այդ երբէք չի նշանակեր պատրիարքական պաշտօնին պահանջած ամսականը որոշել։

Այո՛, եթէ Տնտես. խորհուրդն իւր ինն ամսուան մատակարարութեան ծախուց փորձառութեան մէջ կարողանայր ամիսն 2500 կամ շատ շատ 3000 ղրշով գոցել, յայնժամ փոքր 'ի շատէ իրաւունք կունենար ինն ամսէն յետոյ Պատրիարքին 5000 ամսական որոշել և ասել, մատակարարութենէն աւելցած գումարովը պէտք է բաւական լինիք և հոգայք ձեր ուրիշ ծախքերը։ Ընդհակառակն՝ կը տեսնուի որ այդ գումարը հազիւ հազ սակ մատակարարութեան բաւական կը լիներ։ և առ այս վկայ է նոյն իսկ Տնտես. խորհրդոյ փորձառական ապացոյցը, որ ինն ամսուան միջոց ամիսը 5000 ղրշէն աւելի ծախս ըրած է։

Եթէ արձանագրութեան միւս կէսը յառաջ բերուի թէ՝ 5000 ղրշ մատակարարութեան ծախս որոշելէն յետոյ, Տնտես. խորհուրդն երթևեկութեան ծախսը սնտուկին վրայ առած է, և ալ ուրիշ ծախուց պէտք մնացած չէ։ ասկէ ուղիղ հետևութեամբ կը հասկցուի թէ՝ Պատրիարքութեան տիրոջս կրող բարձր պաշտօնէին պիտոյքը միայն մատակարարութիւն՝ հաց և երթևեկութեան ծախսը նկատուած է, 'ի հաշիւ չբերելով նորա բաղմադիմի պէտքերը ևայլն։ Բայց ուշադրութեամբ նկատել պէտք է, զի այդ երթևեկութեան ծախսը Պատրիարքի մ'ընդհանուր և բազմադիմի ծախուց կարգին մէջ հազիւ ութերորդ մասը կը կազմէ։ ինչպէս ուրեմն կարելի է մատակարարութեան սահմանուած գումարն և երթևեկութեան ծախսը բաւ համարել և ասել Պատրիարքին՝ դնա՛ և վարէ պաշտօնդ։

Ցիրաւի 18 ամսուան միջոցն ա-

ռանց օրինաւոր թոշակի պաշտօն վարելոյ, բայց այդ միջոցին մէջ բաց ի մատակարարութեան ծախքէն՝ ուրիշ ծախքերուս գումարը հասած էր մինչ 90000 ղրշի մօտ։

Եթէ հարցնէք թէ այս գումարն ո՞ւսկից հայթայթեցի, յայտնի է թէ առնուած մուդամներէն և քոչ դտնուած աւանդի գումարներէն։ Այս հաշիւը նոյն ժամանակի Ցնտեսխորհուրդին ներկայացուցի, նա միայն 23000 այսքան ղրշ նշանակելուզեց կեդր. հաշոյ տումարին մէջ, և մնացեալն իբրև պարտք թողուց մեր վրայ և քալեցուց տումարին մէջ։

Այս վատն ինքնին ապացոյց կուտայ թէ Պատրիարքն այդ 18 ամեայ անթոշակ միջոցին մէջ դարձեալ իւր պատրիարքութեան պաշտօնին պատկանեալ ծախքերը անխնայապէս ըրած է, միշտ այն հաշուով և ակնկալութեամբ թէ՝ բաւական թոշակով մի նա կարող կը լինի այդ ծախսերը հոգալ ու դոցել։

Կապաչեմ, տեա՛ր, խելամտութեամբ նայեցէք անցեալ արձանագրութեանց վերայ, և մեր յառաջ բերած փաստերուն վրայ, եթէ երբէք կարելի՞ է պաշտօնէի մի անհրաժեշտ կերպով հարկ եղած ամսականը նոքա պաշտօնավարութեան 18 ամեայ յետոյ ուրուշել, արձանագրել և ասել, 1871 մայիս մէկէն պիտի ստանաս քո պաշտօնին և պիտոյից թոշակը, իսկ անտի յառաջ՝ կերած հացդ միայն շատ համարեա քեզ թոշակ։

Եթէ Սահմանադրութեան նախագիծ օրինաց հիմը պարտուց և իրաւանց հաւասարակշռութիւնն է և դայն կաւանդէ Պատրիարքին և վարչական Ժողովոց ձեռքը, ես չգիտեմ ինչպէ՞ս եղեր է որ ազգային վարչութիւնը իւր պարտքը 18 ամսէն յետոյ յիշեր է, նմանապէս և Խրիմեան իւր իրաւունքը։ Այո՛, վերջինը թերևս անխորհուրդ վեհանձնութեամբ ամօթ զգացած է թոշակի համար վարչութեան հետ սակարկութեան մտնել, մանաւանդ այն պահուն՝ որ կը տառապէր իւր ամեն անձկութեան մէջը, և պարտապահանջք Պատրիարքարանի դուռը բռներ էին։ Բայց թէ այսպէս և թէ այնպէս, խոստովանել պէտք է որ այս պարագային մէջ՝ թէ՛ մեք և թէ՛ նախորդ վարչութիւնները միապէս պարտաղանց եմք օրինաց առաջ։ Մեք պարտաղանց եմք լռելով իրենց վերաբերեալ պարտուց մէջ։

Ուրեմն անցեալին մէջ եղած այս պարտաղանցութեան մեղքը պէտք է ներկայիս մէջ քաւել, այսինքն մեր ամսականները 1869 նոյեմբերի սկիզբէն 10000 ղրշ հաշուել մինչև 1873 հոկտ. վերջը, որ է 48 ամիս ամբողջ, որով կեդր. Մնտուկը պարտական կը լինի յայնժամ 480000 ղրշ, ղոր կը պահանջեմ իբրև ամսական իրաւունք։

Ներկայ վարչութեան կրմնայ ուղղակի տնտեսութեամբ այս խնդիրն արդարութեան համաձայն տնօրինել, ուղղել և լրացնել այսպէս անցեալին մէջ եղած ապաժամ որոշումները։ Իսկ եթէ ներկայ վարչութիւնն այնպէս դատի թէ՝ անցեալ 18 ամեան հաշիւն իրեն համար դոցուած է, ինքըն ձեռնհաս չէ նորէն փակուած հաշիւը բանալ և տումարին թուղթերը քրքրել, ես կը պատասխանեմ առ այդ թէ՝ այդ փաստը որչափ օրինաւոր դատուի հաշուական խնդրոց մէջ, բայց օրինաւորութեան տակ ծածկուած ղրկանք մի է, իրաւանց և պարտուց ուղիղ դործադրութիւն չէ։

Այնչափ հզօր են իրաւունք և պարտիք, որ մեռելոյ մի կնքուած դերեզմանն անդամ բանալ կուտայ, կը կրկտէ և կը քննէ, ո՞րչափ ուրեմն դոցուած տումարին թուղթերը բանալ ու քրքրել։

Ուստի՝ այս այսպէս դիտնալով իրաւատէր վարչութիւնդ, երբէք չեմ երկբայիր որ այլ ևս պատճառանքներու անտայ և մեր իրաւունքը դոցուած տումարին մէջ հաղորդաժուկ թաղել տայ։

Այս հաշուական իրաւունքը տոկ մեր ամսականաց նկատմամբ այսպէս հաստատելէն յետոյ, կը մնայ տակաւին մէկ քանի մասն իրաւացի պահանջներս։

Հեդեսել Բոսով.

ԾԱՂՐԱՇԱՐԺ ԱՆԵՐԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Բաքսանուէր Թերթն (Օրադիր) եթէ վրան բաց սուտ մը հնարել ուզէ, իր բաժակակից դինուվէրներուն բերանը կը դնէ զայն, և որպէս թէ անոնցմէ լսելով կը հրատարակէ։ Այս կարդէն է հետևեալը։

«Ցարաձայնութիւն մը կայ թէ՝ Օտեան և Եուսուֆեան էֆէնտիներն ազգային և քաղաքական թերթ մը պիտի հրատարակեն իրենց պատասխանատուութեանը տակ, գլխաւորաբար ազգային քաղաքականութեան մը ուղղութիւնը տալու համար։ Մեզ հաւատալի չթուելով հանդերձ այս լոյն ստուգութիւնը, կը փափաքինք որ ստոյգ ըլլայ, և հրապարակին վրայ փոխանակ Մասիսի պէս ոչինչ թերթի մը հակառակորդ ունենալու, ունենանք այնպիսի թերթ մը, որ եթէ ուրիշ ծառայութիւն մը չկարենայ ալ ընել, դոնէ վիճաբանութեանց պատուաւոր ուղղութիւն մը տալու ծառայութիւնը պիտի կրնայ ընել հաւանականաբար . . . .»

Ահա դեռ իր լեզուին ուղղագրութիւնն և դործածած բառերուն իմաստը չգիտցող* տխմար մը՝ իրեն արժանի հակառակորդ կերպով այնպիսի անձինք, որոց տաղանդը հրմտութիւնն ու արժանիքն իր կոչտագիտութեան ու սինլքոր դառնիկութեան քովնոյն համեմատական բարձրութիւնն ունին, ինչ որ երկինքն ունի սանդարամետէն։

Իսկ Մասիսի նկատմամբ ըրած բարբաջման արժէքն ողջամտաց դատողութեանը կը յանձնենք կշռել։

Ս. Էջմիածնի տպարանին մէջ Հայաստանեայց Եկեղեցական Ճայնագրութեան դասագրքեր տպուեր են հրամանաւ Վեհ. Հայրապետին և բոլոր թեմական դպրոցները զրկուեր են՝ այս կարևոր ուսումն ընդհանրացընելու նպատակաւ, որոյ վրայ հետևեալ տեղեկութիւնները գրուած են Ս. Էջմիածնէն։

«Ցետ աւարտելոյ զուսումն արուեստի Հայ Եկեղեցական Ճայնագրութեան՝ յուսուրս յայսոսիկ վերադարձան 'ի Հայրենիս աշակերտքն եկեալք 'ի տփխեաց, յԱխալցխայէ, 'ի Գանձակէ, 'ի Նոր—Նախիջևանայ, 'ի Ղըզլարէ, յԱստրախանայ, 'ի Շուշւոյ, 'ի Նուխւոյ և 'ի Պեսարապիոյ (կամ յՕթէսայէ)։ Են սակաւք ոմանք՝ որք զկնի երկուց ամսոց վերադարձին։

«Յամենայն սեպտեմբերի սկիզբն եղիցի դասատուութեան Ճայնագրութեան 'ի վիճակս, և կարգադրեալ է՝ զի բաց 'ի թեմական դպրանոցաց և յուսումնարանաց՝ աւանդեսցի այս ուսումն նաև երիտասարդ և Ճայնեղ քահանայից և քահանայացու դպրաց՝ յատկացուցեալ նոցա գաւեղի ինչ յարմարաւոր։

«Ըստ ներելոյ միջոցաց վիճակաց՝ հրատրեսցին և քահանայացու դպիրք 'ի գիւղս զօրէից և ուսցին զայս արուեստս ընդերիտասարդ քահանայս 'ի քաղաքս 'ի յատկացեալ դասարանի։ Եթէ դան երիս յատուկեսցէ այս կարդադրութիւն, անշուշտ ընդ վոյթ ընդհանրացեալ վայելեսցի այս արուեստս Ճայնագրութեան 'ի կողմանս յայսոսիկ։»

ԸՈՒԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ՝ ԲԵՐՔ

Լիրան 100 ղրշէն

Բամպակ

Ատանա, թարսուս,	հօխ.	7 1/4—8	
Վրասա. Պարսկ.	»	5 1/2—6 1/4	
Պալըքէս. կէյվէ, Մայթոս	»	7 3/4—8	

Բուրդ լուացուած

Բուրմէլի,	հօխ.	12 1/2—13	
Անատոլու,	»	12—13 1/2	

Բուրդ չլուացուած

Վրասատան	հօխ.	6—7 1/4	
Եօզղատ, Էնկիւրիւ	»	6 1/4—7	
Քաստամոնի	»	10 1/2—11	Լ. 125
			Լ. 100
Բուրդ ոչխի (Թիքթիք) Էնկիւրի ղրշ		41—42	
» » Բ. տեսակ	»	36—38	
» » Պէյազարի, Քաստ.	»	42—44	
» » Վան եւ այլն		15—22	
Մորթ ոչխի, 8—14	Լ.	1 Լիր.	125
» դառին ղրղը		18—20	» »

Մետաքս

Պրուսայի	հօխան	—	Լ. 100
Բաֆրա, Կէյվէ	»	140—210	»
Պարսկ. Սիրիա	»	Ֆր. 26 1/2 —31	

Խոզակ շոր

Պրուսա, Սիրիա	հօխ.	45—50	125
Լաթրնէ, Վոլոս	»	45—55	»
Ծակած	»	23—26	»

Ճէհրի

Կեսարիա, Էնկ.	հօ.	12 1/2—13 1/2	100
Իզմիրլիկ, Թօգաթ	»	10 1/2—11	»
Գաղի խէժ (քիթրէ)	»	24—30	»
Կանեփ Անատ.	»	4 1/2 —5 1/2	125
Աֆիոն ա. տեսակ	»	520—540	100
» վար »	»	460—480	»
Կտաւատ, քիլէ		39—41	125
Սուսամ, օխ.		4—4 1/4 ղրշ.	Լ. 125
Անիսոն Գիոսի, օխան		6 1/2	» »
» Բուրմէլի	»	4 1/2—5 1/2	»
» Անատ.	»	3 1/2—4	» »
Քեմոն (քիմիոն)	»	4 1/2—5	»
Զէթ Միտիլի և Ատրամիթ	հօխ.	5 1/2—6	ղրշ 107
» Կիրիտ	հօխ.	6—6 1/4	» »
» Գիոս	»	8 1/2—9	» »
» Մուտանիա		— —	
» Ցունան.	վոլոս	6 3/4—7	» »
Օճառ Քանտիա	հօխ.	5	» »
» Հանիա	»	4 1/2	» »
» Ռէթիմօ	»	4 3/4	» »
» Միտիլի	»	4 1/2—5 1/2	» Լ. 125

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ Լ. 100

Խաղող Բիս Ա. տես.	100 օխ.	1260—1320	
» Բ. »	» »	1150—1220	
» Գ. »	» »	1050—1080	
» Եէմէն		15—16	Լ. 104
Շաքար փոշի Հոլ.	կենդ.	227—230	Լ. 103
» » Դաղդ.	»	230	
» գլուխ 5 քիլ	»	250	Լ. 100
» » 3 »	»	255—256	»
Գղակ Ա. և Բ. տես.	օխ.	10 1/2—11	»
Մեխակ (գարէնֆիլ)	»	22—23	»
Խունկ	կենդ.	220—280	»
Լեզակ (չիվիտ) Պէնկ.	»	120—150	»
» » Մատր.	»	50—70	»
Որդան կարմիր (գըրմըզ)		42—46	Լ. 104
Բէթրոլ (կապ) Ամեր.	սնտ.	53—55	Լ. 100
Աբարմաշէթ ըստ տես.	»	72—112	»
Ապակի	»	20—21	Ֆր.
Զայ Գոնկոս	հօխ.	20—25	Լ. 105
» Բէքքօ ծաղիկ	»	45—100	»
Բրինձ Ճէնով.	100 քիլ.	47—47	Ֆր.
» Հնդկ.	» ղրշ	180—182	Լ. 100
» Եգիպտ.	օխ.	3 1/2—4	Լ. 120
Ռոմ Անդղ.		7 1/4—7 1/2	կալ. »
» Ամեր.	Թրիէստ	9 1/2—11	» »
Կարագ եղ Սիպիր	օխ.	14 —14 1/2	105
» Թրիէստ և Լուսմ.		— —	»
Ճարպ Ռուս.	հօխ.	7 3/4—8 1/2	»
» Բուսմէլի	»	10—11	125
Խավիար Ա. տես.	»	36—38	»
» Բ. »	»	32—34	»

ՄԵՏԱՂՔ

Երկաթ Թրիէստ	սնտուկ	210—215	100
Զոդամեւ շրջ.	կենդ.	83—100	106
Բեռեցու	»	155—160	»
Տախտակ	»	125—	»
Շվէտի	»	140—	»
Պղինձ Անգլ.	հօխ	15—15 1/2	100
Ցինքօ	100 »	110—112	Ֆր.
Անագ	կենդ.	675—680	»
Կապար տախ. և խողով.	»	145—162	100
Թանաք (թէնէքէ) 2 սնտ.		340—345	100
Քարքիրա Ն.	15/48 50 քիլ.	92—93	»

ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր, Ազախ,	քիլէ	38—40	120
» » Իսմայիլ	»	38—40	»
Կիրքա Ազախ	»	36—40	120
» Դանուբ	»	33—36	»
Կարծր, Պալչըգ. Գուրկ.	»	32—36	»
» » Թոռոսթ. Ադր.	»	37—38 1/2	»
Ցորեն կակուղ, Դանուբ	»	26—32	»
» » Բուսմէլի	»	26—34	»
Եղիսատացոր. Դանուբ	»	16—17	
» Բոթի, Օրտու	»	16—18	100
» Բուսմէլի		15 3/4—16 1/2	125
Գարի, Դանուբ	»	—	»
» Բուսմէլի	»	17—18	»
Վարսակ (հուլ.) Անատ.	»	13—13 1/2	»
» Բուսմէլի	»	13—13 1/2	»
Հաճար (չավտար)	»	—	»

ԱԼԻՒՐ

Օտէսա Ա. տես.	60 հօխ.	148—150	Լ. 100
» Բ. »	»	142—144	»
» Գ. »	»	132—134	»
Իպրայ. ըստ	»	98—112	»
Կալաց Ա.	»	128—	»
» Բ.	»	115—120	»
Բնիկ Ա.	» 120 հօխ.	275—280	120
» Բ.	»	270—275	125

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ

Մահուտի

Թ.	5—7	լիպրէ	7—7 1/2 105
Մէքսիքան	4—8	»	8— »
Լոնկ Գլոթ	3—6	»	7 1/8—7 1/2 »
»	6 1/2—7 1/2	»	7 1/8-7 1/2 »
»	8—12	»	6 7/8-7 1/8 »

Բամբակ մանած

Էքսթրա Ն.	8/14 լիպ.	53—60	»
Վաթէր	» »	64—68—74	»
Էքսթրա	» 16/24 »	68—86	»
Վաթէր	» » »	65—72	»

ՀԱՐԻՒՐԻՆ 25 ՁԵՂՔ

ՄԻՆԱՍԵՄՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑՔ

ՆՈՐԱԿԱՌՈՑԾ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ԲԱՑՈՒԻԼԸ

Ս. Մ. Մինասեան եւ ընկերք պատիւ կը համարին ծանուցանել արդոյ հասարակութեան, որ իրենց «Ամերիկեան վաճառատունը» վերոտին կառուցուելով մօտերս բացուելու, եւ սոյն առթիւ իրենց բոլոր վաճառքները զեղչով պիտի ծախուին՝ սկսեալ օգոստ. 8/20էն մինչեւ 18/30 սեպտեմբեր. ուստի հասարակութիւնը յարգանօք կը հրաւիրուի այս պատեհութենէն օգուտ քաղելու։

Կարի գործիք՝ Սոպա եւ երկաթ խողովակներու գիներէն միայն հարիւրին 10 զեղչ պիտի ըլլայ։

Բոլոր միւս վաճառաց գիներէն հարիւրին 25 զեղչ պիտի ըլլայ։

Ամերիկեան վաճառատուն
ճամի դաբուսի Դալաթիա
5

ԻԼԱՆ

Պիր սէնէ միւտէթտէ լուզումի օլան զէյթին, պէհէր գըյէսի 4 1/2 ղրուշ։

Տօն եաղը, գըյէ 8000, պէհէր գըյէսի 8 1/2 ղրուշ։

Պալըգ եաղը, գըյէ 11000, պէհէր գըյէսի 7 ղրուշ։

Ասաքիրի Շահանէ էրղաք անպալըյլա Պէյգոզ տէպաղխանէսինէ լու-

---

* «Ցարաձայնութիւն» բառը՝ որ անհամաձայնութիւն ըսել է, գրոյցի կամ լուրի նշանակութեամբ դործածած է՝ իր խեղկից ռամիկներուն չուկայի բառերանին հետևելով։

զումի օրուպ միւնադ ասայէ զօնըլան պալէտաէ մուրադդամ իւչ գալէմ զէյթին վէ սայրէ ֆիւնտիի մուրադ-դամէլէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օրուպ, աղուսթոսը Բումինին եիրմինճի սալը կիւնիւ գարարը գաթիլէրի իճրա օրունտաճաղընտան, իթտիմէյէ թալիպ՝ օլանլարը եէվմի մէգբիւրտէ Տարի Շուրայի սաքէրիյէ կէլմէլէրի։

12 Աղոսթոս 1874
Գապը սէրասքէրի

Ասաքիրի Շահանէ նանը ապիզ իտարէսի տէյիրմէնէրի հասըլթընտան օրուպ ֆիրուխթ օրունմադ իւզրէ մէվճուտ պուլունան 60000 Դրյէ պէշինճի նիւմէրօ տադիդին պէհէր գըյէսի 30 բարաեա օրարադ թալիպի էօհտէսինտէ օրուպ, աղուսթոսը Բումինին օն տոգուզընճը բազար իրթէսի կիւնիւ թէքրար միւզայէտէսի պիլիճրա գարարը գաթիսի վերիլէրէք ֆիրուխթ օրունտաճաղընտան, տահա զիւտատ ֆիւտաթլէ իշթիրասընա թալիպ օրանլարը եէվմի մէգբիւրտէ Տարը Շուրայի սաքէրիյէ կէլմէլէրի։

12 Աղոսթոս 1874
Գապը սէրասքէրի.

Այս լրագիրը չաբաթը երեք անգամ կ. հրատարակուի, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Կ. Պոլիս Զինիլի խան վերի յարկը թիւ 15 Մասիսի խմբագրատուն։ Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոդաբարձուաց սենեակները։

ԻԶՄԻՐ. Յակոբ աղա Տէտէեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խոսրով էֆ. Լսկիճեան.
ԳՐՈՒՍԱ. Յակոբ աղա Թանկէրեան.
ԹԷՔԻՐԴԱՂ. Յովակիմ աղա Ուզունարդեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Էլմասեան
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ աղա Ղազարեան.
ՎԱՆ. Կարապետ աղա Նաթանեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Փոթիկեան.
ԵԱՇ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՖՈՒՐՇԱՆ Մկրտիչ աղա Աչճեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Թադէոս աղա Բազրատունի։
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարդանեան

Ուրիշ քաղաքներէ սաստագրուիլ ուզողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

ԹՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՕԼԻՍ ՁԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1874 ՕԳՈՍՏՈՍ 1 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ Դ՝ ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻԶՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ թէ- Ե-րոպական Եղէր

11 33 ԷՆԻմանալլէն Մէղարպ. Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա Եէնիքէօյ Էմիրկէն, Ր. Հիսար. Պէպէք։ (Զգոսատոս 15էն ժամը 11 1/4ին))

11 45 32 ԷՆԻմանալլէն Մէղարպուրնու Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Եէնիք. Սթէն. Պօյաճ. Ր Հիսար Պէպէք. Արնավ.

12 15 25 Ր. եւ Ա. Գավաքէն Մէղարպ. Պէօյիւք. Թարապիա, Եէնիք. Էմիրկ. Հիսար Պէպէք։

1 15 34 ԷՆԻմանալլէն Մէղարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն։

1 45 19 ԷՆԻմանալլէն Պէօյիւք. Թար. Պէյքօզ, Սթէն. Պօյաճ. Հիսար, Պէպէք, Օրթ. (ուրբաթ օրերը Գավաքէն)

2 15 18 Ր. եւ Ա. Գավաքէն Մէղար. Պէօյիւք, Թարապ. Եէնիք. Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պէպէք, Արնավուաք. Գուր. Օրթաք. Պէշիկթաշ։ (Բացի ուրբաթէ)։

3 33 ԷՆԻմանալլէն Մէղար. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք Պօյաճ. Ր. Հիսար, Պէպէք, Արն. Գուր. Օրթ. Պէշիկ։

3 45 32 ԷՆԻմանալլէն Մէղար. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Սթէնեա Էմիրկէն, Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք (Ուրբաթ օրերը Արնավ. Օրթաք. Պէշիկ. հանդիպելով։)

4 30 34 ԷՆԻմանալլէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ Եէնիքէօյ, Սթէն. Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պէպէք Արնավուաքէօյ, Օրթաք Էօյ Պէշիքթաշ։

5 45 25 ԷՆԻմանալլէն Մէղար. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Էմիրկէն, Ր. Հիսար Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք, Պէշիկ.

6 30 3 ԷՆԻմանալլէն Պէօյիւք. Թարապ. Պէյքօզ. Եէնիք. Էմիրկ. Դանլըճա, Ր. Հիսար Գանտիլլի Արնավուաք. Պէյլէրպէյ, Օրթաքէօյ Գուզկունճուք, Պէշիքթաշ, Իսկիւտար։

8 30 19 Ր. եւ Ա. Գավաքէն Եէնիմանալ. Մէղարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյքօզ. Եէնիք. Պօյաճ. Ր. Հիսար. Պէպէք Արնավ. Օրթ. Պէշիկ. Գապաթաշ։

10 22 Մէղարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ Էմիրկ. Ր. Հիսար, Արնավուաքէօյ, Գուրուչէշմէ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։

Արնավոտ հեղէն

11 45 1 Արնավուաք. Գուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ։
12 15 2 Արնավուաքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ։ (Ուրբաթ օրերը ժամը 12 1/2ին)։
12 45 29 Արնավ. Գուր. Օրթաքէօյ, Պէշիք։ (Բացի ուրբաթէ)
1 15 22 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ։
1 45 1 Արնավուտ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ. Գապաթաշ։
2 15 Արնավուաքէօյ Գուրուչ. Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
2 50 22 Արն. Գուր. Օրթաք Պէշիկ. (Ուրբաթ օրերը Գուզկ.)
4 30 2 Արնավ. Գուր Օրթ. Գուզկ. Պէշիկ։ (Բացի ուրբաթէ)։
5 15 1 Արնավ. Գուր, Օրթ. Պէշիք. Գապ։ » »
7 4 Արնավ. Պէյլեր. Գուզկ. Պէշիքթաշ Գապաթաշ։

Աւոյնան Եղէր

11 45 28 Պէյքօզ, Բաշ, Ր. փաչա մահ. Գանլ, Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիքէօյ, Զէնկէլք, Պէյլեր, Գուզկունճ։
11 45 3 Վանիքէօյէն Զէնկէլ, Պէյլէրպ, Գուզկունճք, Գապթշ։
12 30 17 Պէօյիւքտ. Պէյքօզ, Բաշապ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիքէօյ, Զէնկէլքէօյ. Պէյլէրպէյ, Գուզկունճուք։
1 45 21 Պէյքօզ. Բաշապ. Գանլրճա. Ա. Հիսար Գանտիլլի. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլեր. Գուզկ.
2 30 20 Պէօյիւքտէրէէն Թարապ. Պէյքօզ, Բաշապ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլեր. Գուզկ
3 45 28 Պէյքօզ, Բաշապահճէ, Ր. փաչա մահ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ Վանիք. Զէնկէլ Պէյլէրպէյ։ (Բացի ուրբաթէ)։
8 45 21 Պէօյիւքտ Պէյքօզ, Բաշապ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէրպէյ, Գուզկ. Իսկիւտար (Ուրբաթ օրերը Ր. փաչա մահ.)

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ե-րոպական Եղէր

12 45 3 Գապաթաշ, Իսկիւտար, Պէշիքթաշ, Գուզկունճուք, Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Ատնավուտքէօյ Գանտիլլի Ր. Հիսար, Գանլրճա, Էմիրկէն, Եէնիքէօյ, Պէյքօզ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Եէնիմանալլէ։
1 33 Պէշիք, Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէղարպ. Եէնիմանալ։
2 32 Գէշիքթաշ, Օրթաքէօյ Արնավուտք. Պէպէք, Ր. Հիսար Էմիրկէն, Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւք. Եէնիմանալ։
3 34 Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք. Ր. Հիսար Պօյաճ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Եէնիմանալլէ։
4 25 Գապաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաք. Արնավ. Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Եէնիք. Թարապ, Պէօյիւք. Մէղար. Եէնիմանալ։
5 15 19 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Պօյաճ Եէնիք. Պէյքօզ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէղար. Եէնիմանալլէ Ր. եւ Ա. Գավաք։
5 30 4 Գապաթաշ, Իսկիւտար, Պէշիկթաշ Գուզկունճուք, Օրթաք. Պէյլեր. Զէնկ. Վանիք. Արնավ.
6 30 21 Պէշիքթաշ, Օրթաք. Արնավ. Գանտ. Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիւքտէրէ։
8 22 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Արնավուտքէօյ Պէպէք, Ր. Հիսար, Էմիրկէն Եէնիք. Թարապիա, Պէօյիւք. Մէղար.
9 15 25 Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Պօյաճ. Սթէն. Եէնիք. Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ։ Եէնիմանալլէ։
10 5 34 Էմիրկ. Եէնիք. Թարապիա, Պէօյիւք. Մէղար. Եէնիմանալլէ։ (Ուրբաթ օրերը Ր. եւ Ա. Գավաք։)
10 15 33 Պէշիկ Պէյլ. Պէպէք, Ր Հիսար, Պօյաճ. Ենիք. Թար. Պէօյիւք. Մէղարպ. Ր. եւ Ա. Գավաք։ (բացի ուրբաթէ)։
10 35 32 Գուրուչ. Արն. Պէպէք. Ր. Հիսար, Պօյաճ, Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարապիա. Պէօյիւքտ. Մէղար. Եէնիմանալլէ։
10 50 18 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Պէպէք, Ր. Հիսար, Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարապիա, Պէօյիւքտ. Մէղարպ.
11 15 19 Պէպէք. Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիքէօյ. Թարապիա Պէօյիւքտէրէ. Եէնիմանալլէ։

Արնավոտ հեղ

12 45 1 Պէշիկթաշ, Օրթաք. Արնավուտքէօյ։
1 30 2 Արնավուտքէօյ.
2 15 22 Արնավուտքէօյ.
4 15 1 Գուրուչ. Արնավուտքէօյ. (Բացի ուրբաթէ)։
9 10 20 Գապաթ. Պէշիկ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. (Անկից ուզղակի կամուրջ։)
10 1 Պէշիկթաշ, Օրթաք, Գուրուչ. Արնավ.
11 29 Գապաթ. Պէշիքթ. Օրթաքէօյ Գուրուչ. Արնավուտք. (բացի ուրբաթէ)։
11 20 1 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ Արնավուտք։
11 40 2 Պէշիք, Օրթաք, Գուր, Արնավ։ (բաց ուրբաթէ)։
12 22 Պէշիկ. Օրթ. աք Արնավ. (ուրբաթ օրը Գուրուչ էշմէ

Աւոյնան Եղէր

2 15 28 Իսկ. Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշ. Պէյքօզ (ուրբաթ օրերը Ր. փաչա մահ. եւ Պէօյիւքտ. հանդիպելով)
3 30 2 Պէշիքթաշ, Գուզկ. Պէյլեր, Զէնկ. Վանիք. Արնավ. (Ուրբաթ օրերը Արնավ. հանդիպելով Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաշապ. Պէյքօզ. եւ Պէօյիւք։)
9 2 Գուզկ. Պէյլէրպէյ, Զէնկ. Վանիք, Ա Հիսար, Գանլրճա, Բաշապ Պէյքօզ (ուրբաթ օրերը Պէօյիւքտէրէ)։
9 45 17 Գուզկ. Պէյլեր. Զէնկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլ. Բաշ. Պէյքօզ, Թար. Պէօյիւքտ։ (ուրբաթ օրերը ժամը 10ին)
10 30 28 Վանի. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Ր. փաչա Բաշապ. Պէյքօզ, Պէօյիւք. (Բացի ուրբաթէ)։
10 45 20 Գուզկ. Պէյլեր. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա Հիսար, Գանլ. Պէյքօզ։ (ուրբաթ օրերը ժամը 11ին)
11 10 21 Գուզկ. Պէյլէրպէյ, Զէնկէլքէ Վանիք. Ա. Հիսար Գանլրճա, Պէյքօզ. (Բացի ուրբաթէ)։
11 35 3 Գապաթ. Գուզկ. Պէյլէրպէյ, Զէնկէլ. Վանի։

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANC COMPANY
ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՆՏ ՄԷՐ-ԲԷՆԹԱՅԼ
Լոնդրայէ և Էդինպուրկի ապահովութիւն
ընկերութիւն Ա.Ֆ. Լ.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	2,000,000
Վճարեալ դրամագլուխ	250,000
Պահեստի դրամ հրդեհի ճիւղէն գոյացեալ	596,000—846,000
1872ին հրդեհի զուտ հասոյթը	794,000

NORTHERN ASSURANCE COMPANY
ՆՕՐԹՀԸՐՆ
Լոնդրայէ և Էդինպուրկի ապահովութիւն
ընկերութիւն Ա.Ֆ. Լ.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	2,000,000
Վճարեալ դրամագլուխ	100,000
Պահեստի դրամ հրդեհի ճիւղէն գոյացեալ	230,000—330,000
Զուտ հասոյթ 1872ի	270,000

Ստորագրեալք՝ իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց և այս քաղաքիս ընդհանուր հասարակութեան կը ծանուցանեն որ իրենք վերոյշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանեն։

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց մէջ համեմատական բաժանումի մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան աւելնալովն՝ Ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բոլոր նոյներու ինքզինք ներկայացուցանել։

Գրեթէ ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունուիլ ինչպէս Բերայի Գալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները գիւղերը և գաւառները։

Գիներուն և աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Միացեալ ընկերութեանցս գլխաւոր Գալաթիոյ Բէրճմոզ բաղարի մօտ կամանի խան թիւ 3։

Լիազօր գործակատարք
Վ. Ի՝ ՍՈՒԱՆ ԱՏՐԻԱՆ Մ՝ ՔԻՒՆ

LLOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍՍ

Ապահովութեան ընկերութիւն ցամաքի ծովու և գետի վրայ ապրանք փոխադրելու վտանգաց դէմ.

Ի ՎԻՆԹԷՐԹԻՒՐ

Կապահովէ վաճառք. դրամ եւ այլն, ծովու եւ գետի վրայ Եւրոպական Հելլենական եւ Օսմանեան շոգենաւներով եւ առագաստանաւերով եւ ցամաքի վրայ ալ երկաթուղիներով փոխադրելու վտանգաց դէմ ինչպէս նաեւ բոսթայով ամեն կողմ ղրկուած լեցուն նամակներ եւ ծրարներ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ.

Ընդհանուր Գործակալ
ՀԷՐՄԱՆ ՀԷԼՊԻՆԿ
Ի Գալաթիա

Գործակալ
ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՄԷԶ
Պահճէ գաբու

ԼԱ ԺԻՐՕՆՏ

ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ, ԿԱՐԿՈՒՏԻ ԵՒ ԱՆԱՄՈՆՈՑ ԿՈՏՈՐԱԾԻ ԴԷՄ

Կապահովէ, տուներ, կարասիներ, վաճառանոցներ, վաճառքներ եւ այլն եւ այլն, մինչեւ անգամ փայտէ շէնքեր հրդեհի դէմ եւ անասնոց կոտորածի դէմ, չափաւոր դնով եւ շահաւէտ պայմաններով թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ թէ թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ Վնաս մը պատահած ժամանակ, ստորագրեալն անմիջապէս կը կատարէ ճշդիւ եւ ուղղութեամբ բոլոր յանձն առած պայմանները։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ.

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ համար
ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՄԷԶ Ի ՊԱՀՃԷ ԳԱԲՈՒ